

Tryb awaryjny pracy Akcji Carpatica

Akcja Carpatica (dalej AC) prowadzi odłowy ptaków w sieci ornitologiczne w miejscowości Myscowa w Beskidzie Niższym. Stacja badawcza i ludzie pracujący na niej mogą przyczynić się do śmiertelności złapanych ptaków. Świadomi tych okoliczności podkreślamy nadrzędną zasadę jaka panuje na AC: **bezpieczeństwo ptaków w czasie naszej pracy jest najważniejsze!**

Postanowienia ogólne

1. W czasie prac terenowych należy przestrzegać wytycznych zawartych w „Instrukcji obrączkowania dzikich ptaków w Polsce” oraz w niniejszej instrukcji. Oba dokumenty znajdują się w segregatorze obozowym.
2. Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa schwytanym ptakom spoczywa w pierwszej kolejności na kierowniku punktu, a także na wszystkich uczestnikach badań.
3. Kierownik ma obowiązek poinstruowania wszystkich nowych i niedoświadczonych uczestników akcji na temat zasad panujących na AC oraz nauczania obchodzenia się ze schwytanymi ptakami.
4. Załoganci mają obowiązek informowania kierownika o przypadkach znalezienia martwych ptaków w sieciach, obserwacjach drapieżników w miejscu rozstawienia pułapek czy innych okolicznościach mogących wpływać na życie i zdrowie chwytanym przez nas ptaków.

Normalna praca punktu

1. Minimalna obsada punktu, zapewniająca normalną pracę, to 3 osoby (razem z kierownikiem)
2. Kontrolę sieci (tzw. obchody) wykonujemy co godzinę od wschodu do zachodu słońca + tzw. obchód nocny, po zapadnięciu zmroku.
3. Ptaki do stołu obrączkarskiego przynosimy w woreczkach i informujemy o tym kierownika.
4. Jeśli wyjęty z sieci ptak jest osłabiony, ranny, zmoknięty lub był wyjątkowo mocno zaplątany, powinniśmy o tym fakcie bezwzględnie poinformować kierownika.
5. **UWAGA!** Osoby będące po raz pierwszy na obozie oraz mający małe doświadczenie w wyjmowaniu ptaków z sieci **NIGDY** nie powinny chodzić same na obchody. Na kierowniku spoczywa obowiązek przeszkolenia takich osób lub „powierzenia ich” doświadczonym załogantom.

Sytuacje awaryjne

1. Wśród czynników zakłócających normalną pracę punktu badawczego, i jednocześnie wpływających na życie i zdrowie ptaków, należy wymienić następujące:
  - a) liczba osób na punkcie jest mniejsza niż 3
  - b) wystąpił nalot ptaków
  - c) istnieją złe warunki pogodowe - długotrwały deszcz, zagrożenie powodzią, upał, mróz
  - d) zauważono drapieżnika lub ślady jego działania w pobliżu urządzeń łownych.
2. W razie zaistnienia jednego z ww. czynników kierownik powinien wprowadzić pracę awaryjną punktu.
3. **Obsada.** Jeśli na punkcie pozostają dwie osoby należy zwinąć sieci specjalne (za rzeką, na rzece, w rowie). Kierownik powinien bezzwłocznie poinformować telefonicznie o tym fakcie organizatorów akcji. Jeśli na 3 godziny przed zmrokiem nie uda się zapewnić minimalnej obsady należy zwinąć „duży obchód” i pozostawić „mały”.

4. **Nalot.** Jeśli obchody zlewają się (obchód zajmuje ponad godzinę), przyniesione ptaki oczekują na zaobrączkowanie ponad 2 godziny, prawie wszystkie woreczki i kosze do przechowywania ptaków są pełne, należy wprowadzić pracę awaryjną. Jeśli można przyspieszyć obrączkowanie, dopuszcza się w pierwszej kolejności rezygnację z dodatkowych pomiarów dokonywanych na ptakach. Należy zapisywać w zeszycie gatunek, wiek i płeć. Jeśli sytuacja nie zostaje opanowana należy zwinąć sieci, rozpoczynając od najdalszych. Decyzję o awaryjnej pracy podejmuje zawsze kierownik, uwzględniając ilość chwypanych ptaków, warunki pogodowe oraz możliwości członków zespołu do poradzenia sobie w sytuacji nalotu.
5. **Pogoda.** W przypadku długotrwałych opadów deszczu, mrozu czy upałów należy zwiększyć częstotliwość obchodów, które powinny być wykonywane co 30 minut, aż do ustąpienia złych warunków. Kierownik powinien monitorować pogodę, a decyzją ostateczną jest zwijanie urządzeń łownych, rozpoczynając od najdalszych. W razie burz i deszczów konieczne jest sprawdzanie stanu rzeki.
6. **Drapieżnik.** W razie zauważenia śladów obecności na terenie badań, należy zwiększyć częstotliwość obchodów oraz wprowadzić dodatkowe obchody o innych godzinach niż zwykle. Jeśli to nie pomaga, można spróbować schwytać drapieżnika w żywołapkę z przynętą, a następnie wywieźć i wypuścić nie bliżej niż 10 km od obozu. Jeśli mimo podjętych działań sytuacja nie zostanie opanowana, należy w miejscu wystąpienia drapieżnictwa zwinąć sieci na 1–2 dni.

Witold Ziaja, Rzeszów, 20.01.2014 r.